

[Stauning.]

sagde Kommissionen —, at Arbejderne vil blive trykket ned i Stedet for at høves opad. Altsaa allerede paa et saa tidligt Stadium af Udviklingen som i 1878 sagde en Kommission, der omhyggeligt havde undgaaet at faa Arbejdere som Medlemmer, disse fornuftige Ting. Og det Forslag, som Kommissionens Flertal gik ind for, var ikke et Forslag som det, der nu foreligger fra de Konservative. Det paalagde nemlig Staten at yde 75 pCt.s Tilskud og Kommunerne 25 pCt., saa nogen stærk Byrde for den egentlig forsikrede Del gav det jo ikke Rum for!

Ogsaa senere har Sagen været Genstand for Forhandling i Kommissioner og paa anden Maade. I 1880—81 beskæftigede Folketinget sig med et Forslag gaaende ud paa en Blanding af Forsørgelse og Forsikring, fremsat af den bekendte Tauber. Og i 1883—84 endelig fik vi Estrups Forslag, som i nogle Aar behandledes uden Resultat. I 1883 sker der saa det, at Arbejdersygekasserne tager Initiativet til en Bevægelse, der gav som foreløbigt Udslag, at der i 1888 som Resultat af Sygekassernes og af afdøde P. Knudsens Virksomhed fremkom et stort Værk om Sygeforsikring og Alderdomsforsørgelse, hvori Linien for Arbejdernes Indsats i denne Sag — kan man vel sige — blev fastlagt: Sygdom skulde man sikre sig imod ved Forsikring, men Alderdommen skulde sikres af det offentlige som Forsørgelse, og paa den Linie staar Arbejderne fremdeles, og de staar der med fuld Ret, forekommer det mig. Endnu kan det tilføjes til det allerede sagte, at i 1890 fremkom Berg og Hørups Forslag om Alderdomsforsørgelse, og i 1891 gennemførtes saa Estrups nye Forslag, hvor han gav Afkald paa al Tale om Forsikring og gennemførte en Form for Forsørgelse, der i den første Tid naturligvis ikke var overmaade virksom, men som, da den var henlagt til Kommunalbestyrelserne, efterhaanden kunde udvikles og blev udviklet til det, den efter sit Navn virkelig skulde være. Ved denne Lov blev der givet en Ret til Alderdomsforsørgelse uden Pligt til Forsikring. Denne Lov har jo sin særlige Historie, for den var ikke et enestaaende Fænomen, men den var et Led i Forliget af 1891, og den blev sikret økonomisk ved den Del af Forliget, som paalagde Befolkningen en betydelig ny Beskatning.

Efter nogle Aars Ro blev Sagen igen optaget til principiel Behandling paa Foranledning af Venstre, nemlig allerede i 1902—03, straks efter Systemskiftet, da Venstre havde faaet Regeringsmagten. Det var en af de første Frugter af Systemskiftet,

at Venstre satte ind for at ophæve Estrups Lov om Alderdomsforsørgelse. Ved Loven af 27. Marts 1903 blev det bestemt, at der skulde nedsættes en Kommission til Overvejelse af Spørgsmaalet om en almindelig Invaliditets- og Alderdomsforsørgelse, og denne Kommission gjorde — det tør jeg nok sige — et virkelig grundigt Arbejde; jeg var selv Medlem af den en Del af Tiden; da den begyndte, var jeg for ung til at komme ind i den, men da jeg var blevet gammel nok, blev jeg Medlem af den. Den virkede i omtrent 12 Aar og afgav Betænkning i December 1914, og det kan vel siges, at denne Betænkning saamænd ogsaa kom tidnok. I Kommissionen var der et Flertal for Tvangsforsikring, men til Trods for, at der kun var 1 Socialdemokrat og 1 Radikal i denne Kommission og et betydeligt Antal af Venstre og Konservative, lykkedes det dog ikke at samle Venstre og Konservative, end ikke at samle disse hver for sig til et ensartet Standpunkt. Venstre stod delt, og de Konservative var ikke med til det store Forsikringsforslag, som var Resultatet af Venstreflertallets Overvejelser, og Radikale og Socialdemokrater gik imod de forskellige Planer, der var fremme fra anden Side. Det er derfor ret selvfølgelig, at der heller ikke paa Grundlag af denne Kommissionsbetænkning kom noget Resultat. Siden har vi igen en Gang set Venstre, om jeg saa maa sige, tage Initiativet til noget nyt, nemlig efter Sejren i 1920, da man vedtog at nedsætte en ny Kommission, vistnok paa Foranledning af det konservative Parti. Denne Alderdomsforsikringskommission af 1922, som afgav Betænkning i 1926, maa vel tages som et Udtryk for i hvert Fald en Del af Venstres Villighed til at søge Forlig med de Konservative om at berøve Arbejderne den Ret, som i 1891 blev dem tilsikret, men heller ikke det har givet Resultat.

Derefter er altsaa de Konservative nu kommet med Lovforslag om en Ordning, som hidtil stadig er blevet anset for umulig, som man efter de omhyggeligste Undersøgelser Gang paa Gang har fastslaaet i og for sig kunde have sine tiltalende Sider, men var praktisk umulig. Jeg maa derfor betragte dette Lovforslag som et Slags Overbud overfor Venstre. Venstre har nu siden 1926 gennemført Nedskæringen og har gjort sig megen Umage for, at Fattigfolk skulde faa det saa elendigt som muligt; der er ikke sparet paa noget i Retning af Nedskæring. De Konservative er ikke tilfredse hermed, og nu kommer de med et Overbud og siger: lad os ophæve det hele.